

Het Statistisch Toezichtscomité

Beraadslaging STAT nr. 03/2018 van 6 februari 2018

Betreft: Aanvraag tot machtiging door het Departement Financiën en Begroting van de Vlaamse overheid om vanwege de Algemene Directie Statistiek-Statistics Belgium mededeling te bekomen van studiegegevens in het kader van de uitbreiding van het microsimulatiemodel "Fantasi" (STAT-MA-2017-034)

Het Statistisch Toezichtscomité (hierna "het Comité");

Gelet op de wet van 4 juli 1962 *betreffende de openbare statistiek* (hierna "wet openbare statistiek");

Gelet op de wet van 8 december 1992 *tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens* (hierna "WVP");

Gelet op het koninklijk besluit van 13 februari 2001 *ter uitvoering van de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens* (hierna "koninklijk besluit van 13 februari 2001");

Gelet op het koninklijk besluit van 7 juni 2007 *tot vaststelling van de nadere regels met betrekking tot de samenstelling en de werking van het Statistisch Toezichtscomité opgericht binnen de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer*;

Gelet op de aanvraag van het Departement Financiën en Begroting van de Vlaamse overheid ontvangen op 20 november 2017 en de bijkomende informatie ontvangen op 22 november 2017;

Gelet op de aanvraag van het technisch en juridisch advies gericht aan de Federale Overheidsdienst Economie, KMO, Middenstand en Energie (Algemene Directie Statistiek – Statistics Belgium) op 3 januari 2018;

Gelet op het technisch en juridisch advies ontvangen op 30 januari 2018;

Gelet op het verslag van de Voorzitter;

Beslist op 6 februari 2018, na beraadslaging, als volgt:

I. VOORWERP VAN DE AANVRAAG

1. De aanvraag strekt ertoe het Departement Financiën en Begroting van de Vlaamse overheid, hierna de Onderzoeker genoemd, te machtigen om vanwege de Algemene Directie Statistiek - Statistics Belgium (hierna ADSSB) mededeling te bekomen van studiegegevens in het kader van de uitbreiding van het microsimulatiemodel "Fantasi".

2. De aanvraag strekt er tevens toe het ingevolge die mededeling af te sluiten vertrouwelijkheidscontracten tussen ADSSB en de Onderzoeker en tussen ADSSB en de verwerker van de Onderzoeker goed te keuren.

II. ONDERZOEK VAN DE AANVRAAG

A. TOEPASSELIJKE WETGEVING

A.1. Wet openbare statistiek

3. Op grond van de artikelen 15 en 15*bis* van de wet openbare statistiek is ADSSB bevoegd, na toestemming van het Statistisch Toezichtscomité en mits een vertrouwelijkheidscontract goedgekeurd is door datzelfde Comité, gecodeerde studiegegevens te leveren aan de in de wet openbare statistiek vermelde bestemmingen onder de in de wet openbare statistiek gestelde voorwaarden.

A.2. WVP en koninklijk besluit van 13 februari 2001

4. Op grond van artikel 1, § 1 van de WVP en artikel 1, 3° van het koninklijk besluit van 13 februari 2001 zijn gecodeerde studiegegevens betreffende geïdentificeerde of identificeerbare natuurlijke personen persoonsgegevens, waarvan de verwerking slechts mag gebeuren onder de in de WVP en het koninklijk besluit van 13 februari 2001 gestelde voorwaarden.

B. RECHTSBASIS

5. Het Departement Financiën en Begroting van de Vlaamse overheid behoort tot de organen die luidens de wet openbare statistiek gemachtigd kunnen worden om gecodeerde studiegegevens te verkrijgen (artikel 15, § 1, 2°).

6. De Onderzoeker komt derhalve principieel in aanmerking om gemachtigd te worden om de gevraagde gegevens te ontvangen.

7. Aangezien de Onderzoeker volgens de aanvraag een beroep doet op een verwerker moet met deze laatste een verwerkingscontract worden afgesloten met minimaal de clausules waarvan sprake in artikel 16 van de WVP. De verwerker is eveneens één van de in de wet openbare statistiek opgesomde bestemmingen van gegevens, meer bepaald één in de zin van artikel 15, eerste lid, 4° van de wet openbare statistiek.

C. FINALITEIT

8. Persoonsgegevens dienen voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden te worden verkregen (artikel 4, § 1, 2° WVP).

9. De aanvraag kadert in de uitbreiding van het microsimulatiemodel "Fantasi". Om budgettaire inschattingen mogelijk te maken, zowel voor het begrotingsjaar zelf als voor de toekomst, werkt de Onderzoeker momenteel met het microsimulatiemodel "Fantasi". Dit model laat toe, op basis van de IPCAL-data (uit de aangifte personenbelasting) simulaties door te voeren voor nieuwe regelgeving.

Vandaag worden deze simulaties uitgevoerd op basis van een in volume beperkte, anonieme steekproef van IPCAL-data die afkomstig is van de Studie- en documentatiedienst van de FOD Financiën. Na een grondige doorlichting is echter gebleken dat deze steekproef niet representatief genoeg is om analyses uit te voeren op onder andere de belastingverminderingen. De steekproef bevat immers te weinig of geen gegevens om degelijke analyses en prognoses te kunnen uitvoeren.

Om analyses grondiger en accurater te kunnen uitvoeren en opdat de simulaties relevante resultaten op zouden leveren, wenst de Onderzoeker – voor onbepaalde duur – de volledige gestructureerde en geanonimiseerde IPCAL-dataset te verkrijgen zodat intern, afhankelijk van de vraagstelling, de gepaste steekproef gemaakt kan worden. Om de analyses en simulaties grondiger en accurater te maken gaat de Onderzoeker - via een overheidsopdracht - de samenwerking aan met een verwerker (de originele bouwer van het microsimulatiemodel).

Overleg met de ADSSB en indirect met de FOD Financiën heeft aangetoond dat - alhoewel de FOD Financiën in eerste instantie de meest geschikte partij leek om de data te kunnen aanleveren - er een probleem is met de opbouw van historieken. De ADSSB is daarom, met akkoord van de FOD Financiën, de enige partij die -in het kader van de opbouw van historische data- gestructureerde en geanonimiseerde IPCAL-data aan de Onderzoeker kan overmaken.

Het is voor de Onderzoeker voldoende om volstrekt anonieme data te verkrijgen. Maar de Onderzoeker is zich ervan bewust dat het werken met de volledige dataset toch risico's met zich mee kan brengen op het vlak van secundaire privacy door het combineren van bepaalde gegevens. Daarom wordt dit dossier voorgelegd aan het Comité.

Met deze aanvraag wil de Onderzoeker de gestructureerde en geanonimiseerde IPCAL-data voor onbepaalde duur bekomen en de data van de 10 meest recente jaren bewaren. Dat stelt de Onderzoeker in staat het huidige microsimulatiemodel te hergebruiken en op dezelfde manier te laten draaien als met de steekproef die het hiervoor door de FOD Financiën ter beschikking gesteld kreeg. De Onderzoeker voorziet in een vernietiging van de data die de historiek van 10 jaar overschrijdt en dat jaarlijks op het ogenblik dat een nieuwe dataset wordt aangeleverd. De verwerker zal de data vernietigen op het moment van beëindiging van de overheidsopdracht.

10. Deze doelstelling beantwoordt aan de voormelde vereisten van de WVP.

11. Op grond van artikel 15 van de wet openbare statistiek dienen de gecodeerde persoonsgegevens te worden verkregen voor statistische of wetenschappelijke doeleinden.

12. De beheersinstelling stelt vast dat de gegevens enkel worden gebruikt om het bestaande beleid te evalueren of het nieuw beleid voor te bereiden. Op het vlak van finaliteit stelt zich bijgevolg geen probleem. Het Comité sluit zich daarbij aan.

D. GEGEVENS

13. De gevraagde dataset betreft:

- IPCAL data uit de aangifte personenbelasting ontdaan van persoonsgegevens: de persoonsgegevens¹ in de aangifte worden dus niet gevraagd;

¹ Deel 1 van de aangifte

- Repertoriumnummer
 - Nationaal nummer
 - Nationaal nummer van de partner

- Leeftijdscategorie van de belastingplichtige (per groep van 10 jaar);
- Onderverdeling van de data per regio (Vlaams Gewest, Waals Gewest, Brussels Hoofdstedelijk Gewest);
- Alle IPCAL-codes van de berekende velden (bv. gezamenlijk belastbaar inkomen, afzonderlijk belastbaar inkomen, belasting staat, toegepaste verminderingen,...);
- Geslacht van de belastingplichtige en de partner.

E. PROPORTIONALITEIT

E.1. Ten overstaan van de noodzaak tot het verkrijgen van gecodeerde gegevens

14. In het kader van dit onderzoek is het volgens de Onderzoeker niet nodig om over gecodeerde persoonsgegevens te beschikken; een geanonimiseerde dataset is voldoende om de doelstellingen te realiseren. Omdat de Onderzoeker zich ervan bewust is dat de volledige dataset toch risico's met zich mee kan brengen op het vlak van secundaire privacy door het combineren van bepaalde gegevens

-
- Belastingkantoor bevoegd voor de aangifte
 - Vak I. Bankrekening, telefoonnummer en e-mailadres
 - Vak VI. Ontvangen onderhoudsuitkeringen, punt 4
 - Vak VIII. Vorige verliezen en aftrekbare bestedingen, punt 2 c)
 - Vak IX. Interests en kapitaalaflossingen van leningen en schulden, premies van individuele levensverzekeringen en erfpacht- en opstalvergoedingen of gelijkaardige vergoedingen, die recht geven op een belastingvoordeel

B.

- punt 1. a) 2° Nr. contract en naam van de verzekeringsinstelling
- punt 1. b) 2° Nr. contract en naam van de verzekeringsinstelling
- punt 4. c) Nr. contract en naam van de verzekeringsinstelling
- punt 5. b) Naam, voornaam en adres van de genietter

C.

- punt 2. Nr. contract en naam van de verzekeringsinstelling
- punt 5. c) nr. contract en naam van de verzekeringsinstelling
- punt 6. Naam, voornaam en adres van de genietter

- Vak XIV. Rekeningen en individuele levensverzekeringen in het buitenland, juridische constructies en leningen aan startende kleine ondernemingen

A. Naam en voornaam van de titularis van de rekening en land waar de rekening geopend was

B. Naam en voornaam van de verzekeringnemer en land waar de verzekeringsonderneming gevestigd was

- C. • Naam en voornaam van de oprichter of derde begunstigde
- Volledige naam van de juridische constructie
 - Rechtsvorm van de juridische constructie
 - Adres van de juridische constructie
 - Eventueel identificatienr. van de juridische constructie
 - Naam en adres van de beheerder van de juridische constructie

Deel 2 van de aangifte

- Vak XV. Beroep en ondernemingsnummer
- Vak XVII. Bezoldingen van bedrijfsleiders, punt 20
- Vak XVIII. Winst uit nijverheids-, handels- of landbouwondernemingen, punt 22
- Vak XIX. Baten van vrije beroepen, ambten, posten of andere winstgevend bezigheden, punt 22
- Vak XXI. Bezoldigingen van meewerkende echtgenoten en wettelijk samenwonende partners, punt 6
- Vak XXII. Winst en baten van een vorige beroepswerkzaamheid, punt 10
- Vak XXIII. Eerste vestiging als zelfstandige

alsook door bewerkingen die op de dataset worden doorgevoerd, wordt dit dossier voor machtiging voorgelegd aan het Comité.

E.2. Ten overstaan van de hoeveelheid aan gegevens

15. De noodzaak om over de gevraagde gegevens te kunnen beschikken wordt duidelijk aangegeven. Voor beleidsondersteuning en beleidsopvolging is het niet alleen van belang te kunnen beschikken over de meest recente dataset, maar ook om een historische reeks van 10 jaar te kunnen opbouwen die toelaat de evolutie van de beleidsmaatregelen zowel budgettair als naar doelmatigheid te kunnen opvolgen. De regelgeving is eveneens dynamisch doorheen de tijd, wat betekent dat de datasets zich daar jaarlijks aan aanpassen. Het ter beschikking hebben van de volledige geanonimiseerde dataset zal het mogelijk maken ook analyses uit te voeren op belastingverminderingen die door een beperkte groep van belastingplichtigen worden gebruikt en daardoor nauwelijks of niet in de huidige anonieme steekproef voorkomen. Dergelijke analyses zijn noodzakelijk om de inzet van bepaalde belastingverminderingen te kunnen evalueren, om meer algemeen omschreven aan beleidsevaluatie te kunnen doen.

16. Volgens de beheersinstelling worden enkel gegevens nodig voor de nagestreefde statistische doeleinden aangevraagd. Het risico op indirecte identificatie is nihil, aldus de beheersinstelling.

17. Het Comité sluit zich daarbij aan en besluit dat de gevraagde gegevens toereikend, ter zake dienend en niet overmatig zijn conform artikel 4, § 1, 3° van de WVP.

E.3. Ten opzichte van de bewaartermijn van de gegevens

18. Persoonsgegevens mogen niet langer worden bewaard dan voor de verwezenlijking van de doeleinden waarvoor zij worden verkregen of verder worden verwerkt, noodzakelijk is (artikel 4, § 1, 5° van de WVP).

19. De Onderzoeker wenst – in een continue cyclus – de data van de 10 meest recente jaren te bewaren, waarbij de data van het oudste jaar telkens vernietigd worden bij ontvangst van een nieuw jaar.

20. Voor het Comité is dat een proportionele retentieduur. Ook de beheersinstelling is van oordeel dat de bewaarduur van 10 jaar nodig is om de analyses en simulaties te kunnen uitvoeren.

21. Na deze termijn moeten de gegevens en back-ups door de Onderzoeker volledig vernietigd worden. Het is niet toegestaan de gecodeerde studiegegevens voor dezelfde doeleinden langer te

blijven gebruiken, behoudens toegekende verlenging. Mochten de doeleinden reeds vóór het vervallen van die termijn zijn bereikt, dienen de gegevens en back-ups nog voor afloop van deze termijn door de Onderzoeker te worden vernietigd, met name meteen nadat de doeleinden zijn verwezenlijkt. Indien het onderzoek zou worden gestaakt vóór het vervallen van die termijn, moet de beheersinstelling en het Comité hiervan ingelicht worden en dienen de gegevens en back-ups meteen nadat het onderzoek werd gestaakt te worden vernietigd.

F. AANGIFTE

22. De Onderzoeker dient, voordat wordt overgegaan tot één of meer volledig of gedeeltelijk geautomatiseerde verwerkingen van de gevraagde gecodeerde gegevens die voor de verwezenlijking van de vooropgestelde doeleinden bestemd zijn, daarvan aangifte te doen bij de Commissie.

G. BEVEILIGING

G.1. Veiligheidsconsulent

23. Uit de door de Onderzoeker meegedeelde stukken blijkt dat hij over een veiligheidsconsulent beschikt, wiens identiteit tevens werd meegedeeld. Ook de verwerker beschikt over een veiligheidsconsulent, wiens identiteit eveneens werd meegedeeld.

G.2. Veiligheidsbeleid

24. Uit de conformiteitsverklaring inzake het informatiebeveiligingssysteem, die de aanvraag tot mededeling van de gegevens en het vertrouwelijkheidscontract vergezeld, kan opgemaakt worden dat de 14 veiligheidsmaatregelen die in het algemeen worden aanbevolen bij de verwerking van persoonsgegevens zijn gerealiseerd.

25. De beheersinstelling levert op dit vlak een gunstig advies af omdat alle veiligheidsmaatregelen uit de conformiteitsverklaring van zowel de Onderzoeker als de verwerker worden toegepast en de Onderzoeker en de verwerker beschikken over een veiligheidsadviseur.

G.3. Verantwoordelijke natuurlijke persoon

26. De identiteit van de verantwoordelijke natuurlijke persoon werd meegedeeld. Deze persoon is persoonlijk verantwoordelijk voor het naleven van alle verplichtingen m.b.t. de uitvoering van de wet openbare statistiek, de WVP, hun uitvoeringsbesluiten, elke andere wettelijke of reglementaire

bepaling tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer, de bepalingen van de onderhavige beslissing van het Comité, en de bepalingen van het vertrouwelijkheidscontract.

27. Deze persoon zal daadwerkelijk toezien op de rechtmatige aanwending van de verstrekte gegevens.

28. De maatregelen waarvan sprake in G. 1. t.e.m. G.3., die de bescherming en de veiligheid van de verstrekte studiegegevens moeten verzekeren, zoals vereist door artikel 16 WVP en artikel 15*b/s* wet openbare statistiek, zijn doeltreffend, indien ze strikt worden gecontroleerd en (op)gevolgd in de praktijk.

G.4. Scheiding van andere verwerkingen

29. De Onderzoeker dient onderhavige verwerking van onderhavige gegevens voor onderhavige doeleinden gescheiden te houden van de andere verwerkingen van persoonsgegevens die hij eventueel onder zich heeft.

G.5. Verbod op decodering

30. De Onderzoeker dient er zich contractueel toe te verbinden alle mogelijke middelen te zullen inzetten om te vermijden dat de identiteit van de personen op wie de meegedeelde persoonsgegevens betrekking hebben, zou worden achterhaald. De Onderzoeker mag geen acties verrichten die als doel hebben gecodeerde gegevens in ongecodeerde gegevens om te zetten.

G.6. Koppelverbod

31. De Onderzoeker mag geen pogingen ondernemen om de bekomen persoonsgegevens te koppelen aan persoonsgegevens die reeds met toepassing van andere machtigingen aan hem werden overgemaakt.

G.7. Vertrouwelijkheid

32. De Onderzoeker verbindt er zich toe de vertrouwelijkheid van de studiegegevens in acht te nemen en ervoor te zorgen dat de studiegegevens uitsluitend gebruikt worden door leden van zijn/haar eigen personeel, met het oog op de uitvoering van het bedoelde onderzoek.

G.8. Personen die de studiegegevens gebruiken en de lijst van deze personen

33. De bevoegde personen die de studiegegevens gebruiken zijn in een lijst met naam opgesomd.

H. ANDERE GEBRUIKSVORWAARDEN

H.1. Verspreiding resultaten

34. De stukken vermelden dat enkel geaggregeerde data verder verspreid zullen worden na grondige controle dat hierdoor geen personen geïdentificeerd zouden kunnen worden.

35. De Onderzoeker moet er inderdaad voor zorgen dat, na analyse en gebruik van de gegevens, de gepubliceerde resultaten anoniem en globaal blijven, zodat de individuele gegevens er niet rechtstreeks of onrechtstreeks uit geïdentificeerd kunnen worden.

36. De resultaten mogen dus enkel onder globale en naamloze vorm worden verspreid.

37. Tenminste vijftien dagen vóór de verspreiding moet de Onderzoeker de voorgenomen publicatie overigens aan ADSSB ter inzage voorleggen.

H.2. Controle

38. De Onderzoeker stemt er uitdrukkelijk mee in dat vertegenwoordigers van het Comité, te allen tijde zonder voorafgaande ingebrekestelling toegang krijgen tot de lokalen en tot de informatica-infrastructuur waar de verstrekte gegevens worden bewaard, om na te gaan of de bepalingen van de beslissing van het Comité, de bepalingen van de wet openbare statistiek en haar uitvoeringsbesluiten, alsook de bepalingen van het vertrouwelijkheidscontract worden uitgevoerd.

39. Op eenvoudig verzoek kan het Comité toegang krijgen tot andere lokalen en ICT-systemen om te controleren of er geen inbreuk gepleegd wordt op de bepalingen van de beslissing van het Comité, de bepalingen van de wet openbare statistiek en haar uitvoeringsbesluiten en de bepalingen van het vertrouwelijkheidscontract.

I. HET VERTROUWELIJKHEIDSCONTRACT

40. De studiegegevens worden medegedeeld aan de Onderzoeker krachtens een vertrouwelijkheidscontract tussen ADSSB en de Onderzoeker.

41. Het vertrouwelijkheidscontract, dat als bijlage werd gevoegd bij de aanvraag tot mededeling van de gegevens, legt de voorwaarden vast waaronder de gegevens door ADSSB doorgegeven en door de Onderzoeker gebruikt mogen worden.

42. Het vertrouwelijkheidscontract bevat minstens de wettelijk verplichte vermeldingen als bepaald in artikel 15*bis* wet openbare statistiek, waaronder de duur van het vertrouwelijkheidscontract, dat, in de ogen van het Comité, wordt gesloten voor onbepaalde duur. De vertrouwelijkheid van de gegevens zelf mag niet worden doorbroken. Die laatste moet dus onbeperkt in de tijd worden gerespecteerd.

43. De contractuele bepalingen die te maken hebben met privacy en vertrouwelijkheid die in het vertrouwelijkheidscontract staan, zijn opgenomen in onderhavige beslissing van het Comité, waardoor personen vreemd aan het vertrouwelijkheidscontract zich ook kunnen wenden tot het Comité, die aldus de naleving van de voorwaarden waaronder de gegevens door de Onderzoeker gebruikt mogen worden kan controleren.

44. Gezien de Onderzoeker een beroep doet op een verwerker (een overheidsopdracht gegund aan de verwerker loopt tot eind 2018 en is eenmalig verlengbaar tot eind 2020) wordt tevens voorzien in een vertrouwelijkheidscontract tussen ADSSB en de verwerker van de Onderzoeker voor dezelfde duur als de overheidsopdracht. Na afloop van deze overheidsopdracht zullen de gegevens vernietigd worden door de verwerker van de Onderzoeker.

III. ALGEMEEN BESLUIT

49. De Onderzoeker dient bij de verwerking van de verkregen persoonsgegevens rekening te houden met de WVP, de wet openbare statistiek, hun uitvoeringsbesluiten en elke andere wettelijke of reglementaire bepaling tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer, de bepalingen van de onderhavige beslissing van het Comité, en de bepalingen van het vertrouwelijkheidscontract tussen ADSSB en de Onderzoeker.

IV. SPECIFIEK BESLUIT

50. Het Comité is van oordeel dat:

- de Onderzoeker over een rechtsgrond beschikt om de verzochte gecodeerde studiegegevens op te vragen;
- de mededeling door ADSSB van de gevraagde gecodeerde studiegegevens aan de Onderzoeker toegelaten is met het oog op de beoogde doelstelling;

- het vertrouwelijkheidscontract met de Onderzoeker wordt gesloten voor onbepaalde duur, waarbij de vertrouwelijkheid van de gegevens onbeperkt in de tijd moet worden gerespecteerd;
- het vertrouwelijkheidscontract met de verwerker van de Onderzoeker wordt gesloten voor de duur van de overheidsopdracht, waarbij de vertrouwelijkheid van de gegevens onbeperkt in de tijd moet worden gerespecteerd;
- de bewaarduur van de data in hoofde van de Onderzoeker wordt beperkt tot 10 jaar, waarbij de data van het oudste jaar telkens vernietigd worden bij ontvangst van een nieuw jaar;
- de bewaarduur van de data in hoofde van de verwerker van de Onderzoeker wordt beperkt tot de duur van de overheidsopdracht.

OM DEZE REDENEN,

Het Comité,

1° machtigt ADSSB om de hoger vermelde persoonsgegevens onder de hoger vermelde voorwaarden mee te delen aan het Departement Financiën en Begroting van de Vlaamse overheid;

2° beslist dat deze machtiging geldt voor zover en voor zolang de voorwaarden in deze beraadslaging zijn vervuld;

3° keurt de vertrouwelijkheidscontracten die er bij horen onder de hoger vermelde voorwaarden goed.

De Wnd. Administrateur,

De Voorzitter,

(get.) An Machtens

(get.) Gert Vermeulen